

Січень ' 2010

Інформаційний
бюлетень

УКРАЇНА ПЕРЕДВИБОРНА

- **РЕЙТИНГИ КАНДИДАТІВ У ПРЕЗИДЕНТИ**
- **РІВЕНЬ ДОВІРИ ГРОМАДЯН ДО ОРГАНІВ
ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ІНШИХ
СУСПІЛЬНИХ ІНСТИТУТІВ**
- **СОЦІАЛЬНІ НАСТРОЇ**

За редакцією
члена-кореспондента АПН України
М. М. Слюсаревського

Упорядник Л. П. Черниш

Київ

Україна передвиборна: рейтинги кандидатів у президенти, рівень довіри громадян до органів державної влади та інших суспільних інститутів, соціальні настрої: Інформаційний бюлетень. Січень ' 2010 / За ред. М. М. Слюсаревського; Упоряд. Л. П. Черниш. – К., 2009. – 50 с.

Бюлетень підготовлено за даними всеукраїнського репрезентативного опитування, проведеного Інститутом соціальної та політичної психології АПН України 18–24 грудня 2009 р. Ці дані порівнюються з попередніми “зрізами” моніторингових циклів, які постійно здійснює інститут.

Для науковців, працівників ЗМІ, представників громадськості.

У проведенні дослідження, опрацюванні його даних та підготовці матеріалів бюлетеня взяли участь: *Л. П. Булах, Т. А. Кузьменко, М. М. Слюсаревський, Л. П. Черниш.*

Адреса:

04070, м. Київ, вул. Андріївська, 15
тел. 425-24-08 , 425-22-87
факс. 425-45-56
e-mail: info@ispp.org.ua

При використанні матеріалів дослідження посилання на Інститут соціальної та політичної психології АПН України обов'язкове.

© Інститут соціальної та політичної психології АПН України, 2010

З М І С Т

Попередні зауваження.....	4–5
1. Електоральні наміри громадян України	6–27
<i>Резюме.....</i>	<i>26–27</i>
2. Довіра населення до владних структур, інших суспільних інститутів.....	28–39
<i>Резюме.....</i>	<i>39–39</i>
3. Соціальні настрої	40–50
<i>Резюме.....</i>	<i>49–50</i>

ПОПЕРЕДНІ ЗАУВАЖЕННЯ

Масове опитування громадян, результати якого подаються нижче, було проведене 18 – 24 грудня 2009 року за вибіркою, що репрезентує доросле населення України віком від 18 років і старше. Опитано 1997 респондентів у 227 населених пунктах, з яких 102 – міські, 125 – сільські. Похибка вибірки становить 2,2%.

Основні соціально-демографічні характеристики вибіркової сукупності:
за віком:

18–29 років – 20,2%;

30–55 років – 46,4%;

56 років і старше – 33,4%;

чоловіки – 45,6%;

жінки – 54,4%;

за рівнем освіти:

повна вища – 16,1%;

неповна вища, середня спеціальна – 24,1%;

повна середня – 41,7%;

неповна середня – 18,1%;

українці – 82,0%;

росіяни – 15,5%;

особи інших національностей – 2,4%;

за мовою спілкування:

українська – 41,2%;

російська – 37,7%;

українська і російська однаковою мірою – 20,7%;

інша – 0,4%;

за родом занять:

- працівники промисловості – 12,5%;
- працівники сільського господарства – 7,7%;
- працівники сфери обслуговування – 14,3%;
- держслужбовці – 3,2%;
- працівники освіти, науки, охорони здоров'я, культури тощо – 9,6%;
- студенти, учні – 4,0%;
- підприємці – 5,7%;
- військовослужбовці (МВС, СБУ) – 1,3%;
- пенсіонери – 28,8%;
- безробітні – 5,6%;
- домогосподарки – 6,2%;
- особи іншого роду занять – 1,1%.

Для аналізу регіональних особливостей використано умовний поділ України на такі регіони:

- **Західний** (Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Чернівецька області);
- **Центральний** (Вінницька, Житомирська, Київська, Кіровоградська, Полтавська, Сумська, Хмельницька, Черкаська, Чернігівська області, м. Київ);
- **Східний** (Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Луганська, Харківська області);
- **Південний** (АР Крим, Миколаївська, Одеська, Херсонська області).

Результати опитування у міру можливості порівнюються з попередніми “зрізами” відповідних моніторингових циклів.

1. Електоральні наміри громадян України

Розподіл відповідей на запитання *“Чи маєте Ви намір взяти участь у голосуванні на виборах Президента України 17 січня 2010 року?”*, у %

	Жовтень 2008 р.		Лютий 2009 р.		Червень 2009 р.		Жовтень 2009 р.		1–7 листопада 2009 р.		24–30 листопада 2009 р.		18–24 грудня 2009 р.	
однозначно так	34,9	71,2	38,8	72,8	36,9	71,9	37,9	74,2	42,2	77,6	47,5	83,2	44,3	82,3
скоріше так	36,3		34,0		35,0		36,3		35,4		35,7		38,0	
скоріше ні	10,8	19,9	10,8	17,6	10,0	17,9	8,2	18,2	7,6	13,7	7,1	10,7	6,0	10,8
однозначно ні	9,1		6,8		7,9		10,0		6,1		3,6		4,8	
важко відповісти	8,9		9,5		10,1		7,6		8,8		6,0		6,9	

У регіональному розрізі (на момент останнього опитування):

	Так (однозначно так + скоріше так)	Ні (скоріше ні + однозначно ні)	Важко відповісти
Західний регіон	78,2	15,6	6,2
Центральний регіон	79,6	12,6	7,8
Східний регіон	86,1	7,2	6,7
Південний регіон	85,5	8,3	6,2

Серед прихильників окремих кандидатів у президенти (на момент останнього опитування):

	Так (однозначно так + скоріше так)	Ні (скоріше ні + однозначно ні)	Важко відповісти
прихильники В. Януковича	94,1	2,3	3,6
прихильники Ю. Тимошенко	93,3	2,0	4,5
прихильники С. Тігіпка	87,1	8,4	4,5
прихильники А. Яценюка	87,1	6,4	6,4

За типом населеного пункту (на момент останнього опитування):

	Так (однозначно так + скоріше так)	Ні (скоріше ні + однозначно ні)	Важко відповісти
місто	84,1	10,4	5,6
с/мт	81,5	11,3	7,2
село	79,4	11,5	9,1

У віковому розрізі (на момент останнього опитування):

	Так (однозначно так + скоріше так)	Ні (скоріше ні + однозначно ні)	Важко відповісти
18—29 років	80,0	13,4	6,5
30—55 років	83,2	10,8	6,1
56 років і більше	82,7	9,2	8,0

За статтю (на момент останнього опитування):

	Так (однозначно так + скоріше так)	Ні (скоріше ні + однозначно ні)	Важко відповісти
чоловіки	82,3	10,4	7,2
жінки	82,3	11,1	6,7

За рівнем освіти (на момент останнього опитування):

	Так (однозначно так + скоріше так)	Ні (скоріше ні + однозначно ні)	Важко відповісти
повна вища	87,1	10,0	2,8
неповна вища, середня спеціальна	82,0	11,5	6,5
повна середня	81,6	10,5	7,9
неповна середня	80,0	11,4	8,6

Розподіл відповідей на запитання **“За кого з перелічених нижче осіб Ви проголосували б на виборах Президента України, якби вони відбувалися сьогодні?”**, у %

	По вибірці в цілому							Серед тих, хто має намір взяти участь у голосуванні (однозначно так + скоріше так)							Серед тих, хто має намір взяти участь у голосуванні і визначився з вибором						
	Жовтень 2008р.	Лютий 2009р.	Червень 2009р.	Жовтень 2009р.	1-7 листопада 2009р.	24-30 листопада 2009р.	18-24 грудня 2009р.	Жовтень 2008р.	Лютий 2009р.	Червень 2009р.	Жовтень 2009р.	1-7 листопада 2009р.	24-30 листопада 2009р.	18-24 грудня 2009р.	Жовтень 2008р.	Лютий 2009р.	Червень 2009р.	Жовтень 2009р.	1-7 листопада 2009р.	24-30 листопада 2009р.	18-24 грудня 2009р.
Віктор Янукович	19,7	20,7	21,7	21,6	25,9	27,1	28,2	24,4	26,4	26,7	27,1	31,5	30,9	32,2	30,1	32,7	30,5	31,5	34,6	34,5	36,3
Юлія Тимошенко	18,2	15,3	15,0	15,7	18,6	16,2	17,8	21,3	17,7	17,6	20,0	21,8	18,2	20,2	26,2	21,9	20,1	23,2	23,9	20,4	22,8
Сергій Тігіпко	не було у списку	не було у списку	1,2	2,9	3,7	7,1	7,7	не було у списку	не було у списку	1,5	3,1	4,0	7,5	8,2	не було у списку	не було у списку	1,7	3,6	4,4	8,4	9,3
Арсеній Яценюк	не було у списку	8,6	9,6	7,5	7,9	5,4	5,5	не було у списку	9,8	11,9	9,4	9,0	5,9	5,8	не було у списку	12,1	13,6	11,0	9,9	6,6	6,6
Володимир Литвин	4,9	4,0	3,6	2,8	3,4	4,4	4,1	6,1	4,5	4,3	3,5	3,6	4,9	4,1	7,5	5,5	4,9	4,0	4,0	5,4	4,6
Віктор Ющенко	4,9	2,9	3,2	3,0	2,9	3,8	3,7	6,3	3,0	4,0	3,7	3,4	4,3	4,1	7,8	3,7	4,6	4,3	3,7	4,8	4,6
Петро Симоненко	6,0	4,0	4,3	4,9	4,2	3,7	2,9	7,6	4,7	5,3	6,0	4,8	4,2	3,0	9,4	5,8	6,1	6,9	5,2	4,7	3,4
Олег Тягнибок	не було у списку	1,8	2,0	2,3	2,0	2,0	1,6	не було у списку	2,2	2,3	2,7	2,0	2,3	1,7	не було у списку	2,8	2,6	3,2	2,2	2,6	1,9
Інна Богословська	не було у списку	не було у списку	1,4	0,5	0,8	1,6	1,3	не було у списку	не було у списку	1,5	0,5	0,9	1,7	1,3	не було у списку	не було у списку	1,7	0,6	1,0	1,9	1,5

	По вибірці в цілому							Серед тих, хто має намір взяти участь у голосуванні (однозначно так + скоріше так)							Серед тих, хто має намір взяти участь у голосуванні і визначився з вибором						
	Жовтень 2008р.	Лютий 2009р.	Червень 2009р.	Жовтень 2009р.	1-7 листопада 2009р.	24-30 листопада 2009р.	18-24 грудня 2009р.	Жовтень 2008р.	Лютий 2009р.	Червень 2009р.	Жовтень 2009р.	1-7 листопада 2009р.	24-30 листопада 2009р.	18-24 грудня 2009р.	Жовтень 2008р.	Лютий 2009р.	Червень 2009р.	Жовтень 2009р.	1-7 листопада 2009р.	24-30 листопада 2009р.	18-24 грудня 2009р.
Анатолій Гриценко	не було у списку	1,0	0,8	0,6	1,1	1,3	1,3	не було у списку	1,2	0,9	0,5	1,1	1,5	1,2	не було у списку	1,5	1,0	0,6	1,2	1,6	1,4
Олександр Мороз	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	1,0	0,7	0,8	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	1,0	0,8	0,9	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	1,1	0,9	1,0
Юрій Костенко	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	0,5	0,3	0,4	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	0,5	0,4	0,3	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	0,5	0,5	0,3
Василь Противсіх	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	0,4	0,3	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	0,4	0,2	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	0,5	0,2
Олександр Пабат	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	0,2	0,3	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	0,3	0,3	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	0,3	0,3
Михайло Бродський	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	0,1	0,1	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	0,1	0,1	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	0,1	0,1
Людмила Супрун	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	0,1	0,1	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	0,1	0,1	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	0,1	0,1
Сергій Ратушняк	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	0,0	0,1	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	0,0	0,1	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	0,0	0,1
Олег Рябоконт	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	0,0	0,1	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	0,0	0,0	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	0,0	0,0

	По вибірці в цілому							Серед тих, хто має намір взяти участь у голосуванні (однозначно так + скоріше так)							Серед тих, хто має намір взяти участь у голосуванні і визначився з вибором						
	Жовтень 2008р.	Лютий 2009р.	Червень 2009р.	Жовтень 2009р.	1-7 листопада 2009р.	24-30 листопада 2009р.	18-24 грудня 2009р.	Жовтень 2008р.	Лютий 2009р.	Червень 2009р.	Жовтень 2009р.	1-7 листопада 2009р.	24-30 листопада 2009р.	18-24 грудня 2009р.	Жовтень 2008р.	Лютий 2009р.	Червень 2009р.	Жовтень 2009р.	1-7 листопада 2009р.	24-30 листопада 2009р.	18-24 грудня 2009р.
Інший *	7,3	4,3	4,6	4,1	2,2	-	-	8,5	4,5	5,1	3,9	2,3	-	-	10,6	5,5	5,7	4,4	2,5	-	-
Ще не знаю, вагаюся з вибором	17,9	20,7	14,0	15,9	11,5	12,3	12,3	18,7	19,3	12,4	13,9	8,7	10,5	11,3	-	-	-	-	-	-	-
Вказав би в бюлетені, що не підтримую жодної кандидатури	9,9	7,3	8,9	8,0	7,6	7,3	6,0	6,9	5,3	5,5	5,7	5,3	6,1	4,7	8,5	6,6	6,3	6,6	5,8	6,8	5,3
Не пішов би на вибори	11,4	7,8	9,0	10,3	6,7	5,9	5,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* Альтернатива “інший” використовувалася в опитувальниках до 1-7 листопада 2009 р. включно.

У регіональному розрізі (у % до кількості опитаних жителів регіону):

	Західний регіон			Центральний регіон			Східний регіон			Південний регіон		
	1-7.11. 2009р.	24-30.11. 2009р.	16-23.12. 2009р.	1-7.11. 2009р.	24-30.11. 2009р.	16-23.12. 2009р.	1-7.11. 2009р.	24-30.11. 2009р.	16-23.12. 2009р.	1-7.11. 2009р.	24-30.11. 2009р.	16-23.12. 2009р.
Віктор Янукович	10,2	8,9	7,8	14,4	15,1	17,0	42,5	45,2	46,3	34,9	37,4	39,5
Юлія Тимошенко	25,7	27,6	25,0	26,4	21,7	25,3	9,1	6,7	7,7	13,0	9,9	13,9
Сергій Тігіпко	1,8	4,4	4,9	4,7	6,1	7,1	3,7	9,5	8,2	4,1	7,1	11,6
Арсеній Яценюк	10,5	9,1	5,5	8,4	5,8	7,3	6,3	3,2	4,2	6,8	4,4	4,4
Володимир Литвин	4,5	4,9	4,7	4,5	7,0	5,8	2,1	1,8	1,7	2,1	3,4	4,8
Віктор Ющенко	6,8	7,6	9,1	3,8	5,4	3,9	0,6	0,8	1,1	0,7	2,0	1,7
Петро Симоненко	0,5	2,1	2,1	2,3	2,8	2,6	7,9	5,5	3,8	5,1	3,7	2,7
Олег Тягнибок	5,0	4,4	4,9	2,3	2,1	1,7	0,8	0,5	0,3	–	2,0	–
Інна Богословська	0,8	0,3	0,3	0,5	2,4	2,0	0,3	2,0	1,1	2,4	1,0	1,4
Анатолій Гриценко	2,9	1,8	1,0	1,1	2,1	2,0	–	0,2	0,6	1,4	1,7	1,4
Олександр Мороз	1,6	1,3	0,8	1,7	1,3	1,2	0,3	0,2	0,6	–	–	–
Юрій Костенко	1,0	–	0,8	0,8	0,7	0,8	–	0,2	–	0,3	0,3	–
Василь Протівсіх	не було у списку	0,8	0,5	не було у списку	0,7	0,2	не було у списку	0,2	0,3	не було у списку	–	0,3
Олександр Пабат	не було у списку	–	–	не було у списку	0,4	0,8	не було у списку	0,3	–	не було у списку	–	–
Михайло Бродський	не було у списку	0,3	0,3	не було у списку	0,1	0,2	не було у списку	–	–	не було у списку	–	–
Людмила Супрун	не було у списку	–	0,3	не було у списку	0,1	–	не було у списку	–	–	не було у списку	–	0,3
Сергій Ратушняк	не було у списку	–	0,3	не було у списку	–	0,2	не було у списку	–	–	не було у списку	–	–
Олег Рябоконт	не було у списку	–	–	не було у списку	–	0,2	не було у списку	–	–	не було у списку	–	–
Ще не знаю, вагаюся з вибором	9,2	10,7	15,1	13,4	12,2	8,8	12,7	13,3	15,2	11,0	12,9	11,9
Вказав би в бюлетені, що не підтримую жодної кандидатури	12,0	10,4	9,4	6,8	6,7	6,4	5,3	5,9	4,2	8,9	7,5	4,8
Не пішов би на вибори	6,0	5,5	7,3	7,5	7,3	6,7	6,3	4,5	4,7	6,5	6,5	1,4

За типом населеного пункту (на момент останнього опитування):

	Місто	Смт	Село
Віктор Янукович	34,2	21,1	19,8
Юлія Тимошенко	14,0	26,3	21,8
Сергій Тігіпко	8,3	7,7	6,8
Арсеній Яценюк	5,4	3,1	6,5
Володимир Литвин	3,1	3,6	5,7
Віктор Ющенко	2,4	4,6	5,5
Петро Симоненко	3,2	2,6	2,5
Олег Тягнибок	1,6	2,1	1,5
Інна Богословська	0,9	1,5	1,8
Анатолій Гриценко	1,6	0,5	0,9
Олександр Мороз	0,4	0,5	1,4
Юрій Костенко	0,3	1,0	0,3
Василь Протівсіх	0,2	0,5	0,5
Олександр Пабат	0,2	–	0,5
Михайло Бродський	0,1	0,5	–
Людмила Супрун	0,1	0,5	–
Сергій Ратушняк	0,1	–	0,2
Олег Рябокони	0,1	–	–
Ще не знаю, вагаюся з вибором	13,7	10,8	11,4
Вказав би в бюлетені, що не підтримую жодної кандидатури	5,0	6,2	7,5
Не пішов би на вибори	5,1	6,7	5,4

У віковому розрізі (на момент останнього опитування):

	18—29 років	30—55 років	56 років і більше
Віктор Янукович	26,2	27,0	31,0
Юлія Тимошенко	18,3	19,5	15,0
Сергій Тігіпко	7,2	9,3	5,9
Арсеній Яценюк	7,2	6,0	3,8
Володимир Литвин	2,5	4,4	4,5
Віктор Ющенко	1,7	3,6	5,0
Петро Симоненко	0,7	1,2	6,6

Олег Тягнибок	3,2	1,5	0,8
Інна Богословська	1,7	1,3	0,9
Анатолій Гриценко	0,5	1,2	1,8
Олександр Мороз	–	0,6	1,4
Юрій Костенко	0,2	0,2	0,8
Василь Противсіх	0,2	0,4	0,2
Олександр Пабат	0,7	0,1	0,2
Михайло Бродський	–	0,2	–
Людмила Супрун	–	0,1	0,2
Сергій Ратушняк	0,2	–	0,2
Олег Рябокони	0,2	–	–
Ще не знаю, вагаюся з вибором	17,3	11,4	11,4
Вказав би в бюлетені, що не підтримую жодної кандидатури	5,7	6,6	5,4
Не пішов би на вибори	5,9	5,2	5,3

За статтю (на момент останнього опитування):

	Чоловіки	Жінки
Віктор Янукович	29,9	26,7
Юлія Тимошенко	16,2	19,2
Сергій Тігіпко	6,3	9,0
Арсеній Яценюк	5,2	5,8
Володимир Литвин	3,8	4,2
Віктор Ющенко	4,0	3,4
Петро Симоненко	4,5	1,5
Олег Тягнибок	1,8	1,5
Інна Богословська	0,7	1,8
Анатолій Гриценко	1,6	0,9
Олександр Мороз	1,0	0,6
Юрій Костенко	0,3	0,5
Василь Противсіх	0,5	0,1
Олександр Пабат	0,2	0,3
Михайло Бродський	0,2	–
Людмила Супрун	0,1	0,1

Сергій Ратушняк	0,1	0,1
Олег Рябоконт	–	0,1
Ще не знаю, вагаюся з вибором	11,4	13,7
Вказав би в бюлетені, що не підтримую жодної кандидатури	6,6	5,5
Не пішов би на вибори	5,6	5,2

За рівнем освіти (на момент останнього опитування):

	Повна вища	Неповна вища, середня спеціальна	Повна середня	Неповна середня
Віктор Янукович	24,1	26,1	27,7	35,3
Юлія Тимошенко	20,3	17,7	18,7	13,9
Сергій Тігіпко	11,2	8,6	7,3	4,4
Арсеній Яценюк	6,6	6,9	5,2	3,3
Володимир Литвин	3,1	3,8	4,8	3,6
Віктор Ющенко	5,6	3,3	3,1	3,3
Петро Симоненко	1,6	1,9	2,8	5,8
Олег Тягнибок	1,6	1,5	1,8	1,4
Інна Богословська	0,9	1,7	1,3	0,8
Анатолій Гриценко	1,6	1,3	1,0	1,7
Олександр Мороз	0,3	0,6	1,1	0,6
Юрій Костенко	–	0,6	0,1	1,1
Василь Протівсіх	0,6	–	0,4	0,3
Олександр Пабат	–	0,8	0,1	–
Михайло Бродський	–	0,2	0,1	–
Людмила Супрун	0,3	–	–	0,3
Сергій Ратушняк	0,3	–	–	0,3
Олег Рябоконт	0,3	–	–	–
Ще не знаю, вагаюся з вибором	10,9	14,0	12,7	12,2
Вказав би в бюлетені, що не підтримую жодної кандидатури	6,3	6,9	5,7	5,6
Не пішов би на вибори	4,4	4,2	6,1	6,1

Розподіл відповідей на запитання “За кого б Ви проголосували, якби у 2-й тур виборів Президента України вийшли перелічені нижче політичні діячі?”, у %

• *Ю. Тимошенко і В. Янукович*

	По вибірці в цілому							Серед тих, хто має намір взяти участь у виборах						
	Жовтень 2008р.	Лютий 2009р.	Червень 2009р.	Жовтень 2009р.	1-7 листопада 2009р.	24-30 листопада 2009р.	18-24 грудня 2009р.	Жовтень 2008р.	Лютий 2009р.	Червень 2009р.	Жовтень 2009р.	1-7 листопада 2009р.	24-30 листопада 2009р.	18-24 грудня 2009р.
за Ю. Тимошенко	28,1	27,5	25,1	25,9	25,9	25,4	23,4	38,2	35,7	34,3	34,1	32,7	27,4	25,6
за В. Януковича	28,9	32,9	31,7	30,8	32,9	37,3	36,1	39,2	42,6	43,3	40,5	41,5	40,3	39,5
ще не знаю	16,6	16,7	16,4	19,3	20,4	12,8	13,4	22,5	21,7	22,4	25,4	25,7	13,9	14,7
проголосував би проти обох	-	-	-	-	-	17,1	18,4	-	-	-	-	-	18,5	20,2
не пішов би голосувати	26,4	22,9	26,8	24,1	20,8	7,4	8,7	-	-	-	-	-	-	-

У регіональному розрізі (у % до кількості опитаних жителів регіону, на момент останнього опитування):

	За Ю. Тимошенко	За В. Януковича	Ще не знаю	Проголосував би проти обох	Не пішов би голосувати
Західний регіон	37,0	12,0	13,3	21,6	16,1
Центральний регіон	31,3	21,3	17,7	19,8	9,9
Східний регіон	9,1	59,6	11,0	14,8	5,5
Південний регіон	19,7	48,0	9,2	19,4	3,7

**Тенденції розподілу в II турі на користь Ю. Тимошенко
та В. Януковича голосів громадян, які у I турі мають намір
голосувати за інших кандидатів у президенти**

(у % до числа респондентів, які збираються голосувати в I турі за того чи
іншого кандидата)

Мають намір голосувати у I турі за:	Схильні голосувати у II турі за:		Ще не знають	Проголо- сують проти обох	Не підуть голосувати
	Ю. Тимошенко	В. Януковича			
Інну Богословську	4,0	52,0	12,0	32,0	–
Михайла Бродського	–	50,0	–	–	50,0
Анатолія Гриценка	16,0	8,0	12,0	40,0	24,0
Юрія Костенка	12,5	–	12,5	50,0	25,0
Володимира Литвина	21,0	17,3	22,2	30,9	8,6
Олександра Мороза	6,7	26,7	20,0	40,0	6,7
Олександра Пабата	40,0	20,0	20,0	20,0	–
Василя Противсіха	–	16,7	16,7	50,0	16,7
Сергія Ратушняка	–	–	50,0	50,0	–
Олега Рябокonia	–	–	–	100,0	–
Петра Симоненка	1,7	50,0	10,3	31,0	6,9
Людмилу Супрун	–	–	–	50,0	50,0
Сергія Тігіпка	14,4	19,0	21,6	39,2	5,9
Олега Тягнибока	9,4	–	25,0	53,1	12,5
Віктора Ющенко	16,4	5,5	21,9	50,7	5,5
Арсенія Яценюка	15,0	7,5	22,4	46,7	8,4
Проти всіх	2,5	1,7	10,9	71,4	13,4
Ще не знають, вагаюся з вибором	12,4	20,7	49,8	12,7	4,4
Не підуть на вибори	–	0,9	0,9	6,5	91,6

• *Ю. Тимошенко і С. Тігіпка*

	По вибірці в цілому	Серед тих, хто має намір взяти участь у виборах
за Ю. Тимошенко	21,9	24,3
за С. Тігіпка	22,2	24,7
ще не знаю	19,3	21,4
проголосував би проти обох	26,7	29,7
не пішов би голосувати	10,0	–

У регіональному розрізі (у % до кількості опитаних жителів регіону):

	За Ю. Тимо- шенко	За С. Тігіпка	Ще не знаю	Проголо- сував би проти обох	Не пішов би голосу- вати
Західний регіон	32,3	16,1	17,7	20,3	13,5
Центральний регіон	29,7	16,4	19,0	23,0	11,9
Східний регіон	9,8	27,0	21,4	33,2	8,6
Південний регіон	17,5	32,3	17,2	28,9	4,1

Тенденції розподілу в II турі на користь Ю. Тимошенко та С. Тігіпка голосів громадян, які у I турі мають намір голосувати за інших кандидатів у президенти

(у % до числа респондентів, які збираються голосувати в I турі за того чи іншого кандидата)

Мають намір голосувати у I турі за:	Схильні голосувати у II турі за:		Ще не знають	Проголосують проти обох	Не підуть голосувати
	Ю. Тимошенко	С. Тігіпка			
Інну Богословську	4,0	44,0	12,0	40,0	–
Михайла Бродського	–	50,0	–	–	50,0
Анатолія Гриценка	4,0	36,0	20,0	16,0	24,0
Юрія Костенка	12,5	–	12,5	50,0	25,0
Володимира Литвина	14,8	24,7	29,6	23,5	7,4
Олександра Мороза	6,7	13,3	26,7	46,7	6,7
Олександра Пабата	20,0	60,0	–	20,0	–
Василя Противсіха	16,7	–	16,7	66,7	–
Сергія Ратушняка	–	–	50,0	50,0	–
Олега Рябоконея	–	–	–	100,0	–
Петра Симоненка	–	24,1	13,8	50,0	12,1
Людмилу Супрун	–	–	–	50,0	50,0
Олега Тягнибока	9,4	6,3	18,8	50,0	15,6
Віктора Ющенка	11,0	19,2	27,4	39,7	2,7
Віктора Януковича	1,4	25,9	22,0	43,8	7,0
Арсенія Яценюка	15,0	14,0	25,2	37,4	8,4
Проти всіх	0,8	5,1	12,7	67,8	13,6
Ще не знають, вагаюся з вибором	12,5	20,6	53,2	11,3	2,4
Не підуть на вибори	0,9	–	1,9	6,5	90,7

• *Ю. Тимошенко і А. Яценюк*

	По вибірці в цілому						Серед тих, хто має намір взяти участь у виборах					
	Лютий 2009р.	Червень 2009р.	Жовтень 2009р.	1-7 листопада 2009р.	24-30 листопада 2009р.	18-24 грудня 2009р.	Лютий 2009р.	Червень 2009р.	Жовтень 2009р.	1-7 листопада 2009р.	24-30 листопада 2009р.	18-24 грудня 2009р.
за Ю. Тимошенко	24,1	23,0	23,4	23,9	22,8	22,9	35,0	35,8	36,0	36,8	25,0	25,8
за А. Яценюка	21,8	20,2	16,4	15,7	16,0	13,4	31,6	31,6	25,2	24,2	17,5	15,1
ще не знаю	23,0	20,9	25,3	25,4	17,8	16,9	33,4	32,6	38,8	39,0	19,5	19,0
проголосував би проти обох	-	-	-	-	34,6	35,6	-	-	-	-	38,0	40,1
не пішов би голосувати	31,1	35,9	34,9	34,9	8,8	11,2	-	-	-	-	-	-

У регіональному розрізі (у % до кількості опитаних жителів регіону, на момент останнього опитування):

	За Ю. Тимошенко	За А. Яценюка	Ще не знаю	Проголосував би проти обох	Не пішов би голосувати
Західний регіон	33,9	12,3	14,4	24,0	15,4
Центральний регіон	29,2	12,6	19,8	25,7	12,6
Східний регіон	10,9	14,1	17,4	47,6	10,0
Південний регіон	20,9	15,1	12,7	46,2	5,1

• *В. Янукович і А. Яценюк*

	По вибірці в цілому						Серед тих, хто має намір взяти участь у виборах					
	Лютий 2009р.	Червень 2009р.	Жовтень 2009р.	1-7 листопада 2009р.	24-30 листопада 2009р.	18-24 грудня 2009р.	Лютий 2009р.	Червень 2009р.	Жовтень 2009р.	1-7 листопада 2009р.	24-30 листопада 2009р.	18-24 грудня 2009р.
за В. Януковича	32,7	32,0	31,6	33,3	37,1	35,6	41,4	43,3	43,2	44,0	40,7	39,6
за А. Яценюка	26,6	22,7	17,8	17,9	17,0	15,2	33,7	30,7	24,3	23,7	18,6	17,0
ще не знаю	19,7	19,3	23,8	24,5	16,1	15,6	25,0	26,1	32,5	32,4	17,7	17,3
проголосував би проти обох	-	-	-	-	20,9	23,5	-	-	-	-	23,0	26,2
не пішов би голосувати	21,0	25,9	26,9	24,2	8,9	10,1	-	-	-	-	-	-

У регіональному розрізі (у % до кількості опитаних жителів регіону, на момент останнього опитування):

	За В. Януковича	За А. Яценюка	Ще не знаю	Проголосував би проти обох	Не пішов би голосувати
Західний регіон	11,5	21,5	19,9	31,4	15,7
Центральний регіон	21,2	18,3	19,1	27,2	14,2
Східний регіон	58,9	9,2	12,8	13,8	5,2
Південний регіон	46,9	13,7	8,2	26,4	4,8

• Ю. Тимошенко і В. Ющенко

	По вибірці в цілому							Серед тих, хто має намір взяти участь у виборах						
	Жовтень 2008р.	Лютий 2009р.	Червень 2009р.	Жовтень 2009р.	1-7 листопада 2009р.	24-30 листопада 2009р.	18-24 грудня 2009р.	Жовтень 2008р.	Лютий 2009р.	Червень 2009р.	Жовтень 2009р.	1-7 листопада 2009р.	24-30 листопада 2009р.	18-24 грудня 2009р.
за Ю. Тимошенко	31,1	30,1	26,9	28,7	28,8	27,5	24,8	53,3	53,9	48,6	49,8	49,3	30,7	28,2
за В. Ющенка	7,6	5,9	6,8	5,3	4,5	5,9	5,5	13,0	10,6	12,2	9,2	7,7	6,6	6,3
ще не знаю	19,6	19,8	21,7	23,6	25,1	13,5	14,3	33,7	35,5	39,2	41,0	43,0	15,1	16,3
проголосував би проти обох	-	-	-	-	-	42,8	43,3	-	-	-	-	-	47,6	49,3
не пішов би голосувати	41,8	44,2	44,6	42,4	41,5	10,2	12,0	-	-	-	-	-	-	-

У регіональному розрізі (у % до кількості опитаних жителів регіону, на момент останнього опитування):

	За Ю. Тимошенко	За В. Ющенка	Ще не знаю	Проголосував би проти обох	Не пішов би голосувати
Західний регіон	35,4	13,0	13,3	22,1	16,1
Центральний регіон	32,4	6,1	17,8	29,3	14,4
Східний регіон	11,8	1,7	13,2	63,1	10,1
Південний регіон	23,0	2,7	10,3	58,4	5,5

• *В. Ющенко і С. Тігіпка*

	По вибірці в цілому	Серед тих, хто має намір взяти участь у виборах
за В. Ющенка	6,9	7,9
за С. Тігіпка	28,4	32,3
ще не знаю	20,4	23,2
проголосував би проти обох	32,1	36,6
не пішов би голосувати	12,3	–

У регіональному розрізі (у % до кількості опитаних жителів регіону, на момент останнього опитування):

	За В. Ющенка	За С. Тігіпка	Ще не знаю	Проголосував би проти обох	Не пішов би голосувати
Західний регіон	16,6	21,3	19,5	26,0	16,6
Центральний регіон	7,5	22,5	21,7	32,2	16,2
Східний регіон	1,2	33,6	21,0	34,8	9,4
Південний регіон	5,5	39,2	17,2	34,0	4,1

• *В. Ющенко і В. Янукович*

	По вибірці в цілому							Серед тих, хто має намір взяти участь у виборах						
	Жовтень 2008р.	Лютий 2009р.	Червень 2009р.	Жовтень 2009р.	1–7 листопада 2009р.	24–30 листопада 2009р.	18–24 грудня 2009р.	Жовтень 2008р.	Лютий 2009р.	Червень 2009р.	Жовтень 2009р.	1–7 листопада 2009р.	24–30 листопада 2009р.	18–24 грудня 2009р.
за В. Ющенка	12,8	10,4	10,1	10,3	8,7	10,4	10,0	19,5	15,9	15,3	15,1	12,3	11,6	11,2
за В. Януковича	33,4	37,0	35,9	34,5	36,3	39,9	38,0	50,7	56,9	54,1	50,8	51,6	44,4	42,7
ще не знаю	19,7	17,7	20,3	23,1	25,3	13,8	12,8	29,9	27,2	30,6	34,0	36,0	15,3	14,4
проголосував би проти обох	–	–	–	–	–	25,8	28,1	–	–	–	–	–	28,7	31,6
не пішов би голосувати	34,1	34,9	33,7	32,2	29,8	10,1	11,1	–	–	–	–	–	–	–

У регіональному розрізі (у % до кількості опитаних жителів регіону, на момент останнього опитування):

	За В. Ющенка	За В. Януковича	Ще не знаю	Проголосував би проти обох	Не пішов би голосувати
Західний регіон	22,7	12,8	14,8	33,6	16,1
Центральний регіон	10,9	24,0	17,3	31,5	16,2
Східний регіон	2,2	61,2	9,4	21,3	6,0
Південний регіон	8,6	50,9	7,9	28,5	4,1

• *В. Ющенко і А. Яценюк*

	По вибірці в цілому						Серед тих, хто має намір взяти участь у виборах					
	Лютий 2009р.	Червень 2009р.	Жовтень 2009р.	1-7 листопада 2009р.	24-30 листопада 2009р.	18-24 грудня 2009р.	Лютий 2009р.	Червень 2009р.	Жовтень 2009р.	1-7 листопада 2009р.	24-30 листопада 2009р.	18-24 грудня 2009р.
за В. Ющенка	6,2	7,5	7,4	6,0	7,9	7,8	10,2	13,2	12,7	10,6	8,8	9,1
за А. Яценюка	28,3	24,9	21,1	21,4	20,9	18,2	46,6	43,9	36,4	37,9	23,3	21,0
ще не знаю	26,2	24,3	29,4	29,0	19,5	17,8	43,2	42,9	50,8	51,4	21,8	20,6
проголосував би проти обох	-	-	-	-	41,2	42,6	-	-	-	-	46,1	49,4
не пішов би голосувати	39,3	43,3	42,2	42,0	10,5	13,6	-	-	-	-	-	-

У регіональному розрізі (у % до кількості опитаних жителів регіону, на момент останнього опитування):

	За В. Ющенка	За А. Яценюка	Ще не знаю	Проголосував би проти обох	Не пішов би голосувати
Західний регіон	16,7	16,1	18,8	30,7	17,7
Центральний регіон	8,9	18,6	20,4	35,0	17,2
Східний регіон	1,7	18,2	16,9	52,7	10,5
Південний регіон	7,5	19,9	12,3	53,1	7,2

• *В. Янукович і С. Тігіпка*

	По вибірці в цілому	Серед тих, хто має намір взяти участь у виборах
за В. Януковича	32,7	36,5
за С. Тігіпка	20,4	22,7
ще не знаю	16,4	18,3
проголосував би проти обох	20,1	22,5
не пішов би голосувати	10,5	–

У регіональному розрізі (у % до кількості опитаних жителів регіону):

	За В. Януко- вича	За С. Тігіпка	Ще не знаю	Проголо- сував би проти обох	Не пішов би голосу- вати
Західний регіон	10,4	23,8	20,9	27,7	17,2
Центральний регіон	19,9	21,0	18,8	25,9	14,4
Східний регіон	53,4	16,1	14,0	10,9	5,7
Південний регіон	44,2	24,0	10,3	17,8	3,8

• *А. Яценюк і С. Тігіпка*

	По вибірці в цілому	Серед тих, хто має намір взяти участь у виборах
за А. Яценюка	10,7	12,2
за С. Тігіпка	25,2	28,8
ще не знаю	21,4	24,5
проголосував би проти обох	30,2	34,6
не пішов би голосувати	12,5	–

У регіональному розрізі (у % до кількості опитаних жителів регіону):

	За А. Яце- нюка	За С. Тігіпка	Ще не знаю	Проголо- сував би проти обох	Не пішов би голосу- вати
Західний регіон	13,6	20,6	22,2	26,9	16,7
Центральний регіон	12,0	18,9	23,6	29,1	16,4
Східний регіон	8,1	29,3	21,4	32,0	9,2
Південний регіон	9,6	36,0	15,4	33,2	5,8

• *В. Литвин і С. Тігіпка*

	По вибірці в цілому	Серед тих, хто має намір взяти участь у виборах
за В. Литвина	10,7	12,2
за С. Тігіпка	24,9	28,4
ще не знаю	22,6	25,8
проголосував би проти обох	29,5	33,7
не пішов би голосувати	12,3	—

У регіональному розрізі (у % до кількості опитаних жителів регіону):

	За А. Яценюка	За С. Тігіпка	Ще не знаю	Проголосував би проти обох	Не пішов би голосувати
Західний регіон	11,2	22,4	22,4	27,1	16,9
Центральний регіон	13,1	19,2	22,0	29,2	16,5
Східний регіон	6,5	28,4	24,4	31,8	8,9
Південний регіон	14,1	33,0	19,9	28,2	4,8

Розподіл відповідей на запитання *“Як Ви вважаєте, хто з кандидатів має найкращі шанси перемогти на виборах і стати Президентом України?”* (у %)

• Віктор Янукович.....	37,6
• Юлія Тимошенко	31,3
• Сергій Тігіпка	5,2
• Віктор Ющенко	3,9
• Арсеній Яценюк	3,4
• Володимир Литвин.....	1,8
• Петро Симоненко	0,8
• Василь Противсіх	0,4
• Олег Тягнибок	0,4
• Інна Богословська.....	0,3
• Анатолій Гриценко.....	0,3
• Юрій Костенко.....	0,3
• Олександр Мороз.....	0,2
• Сергій Ратушняк	0,2
• Михайло Бродський	0,1
• Олександр Пабат.....	0,0
• Олег Рябоконт	0,0
• Людмила Супрун	0,0
• не знаю, важко відповісти	6,5
• жоден з них	1,0
Не відповіли.....	6,8

Розподіл відповідей на наведене вище запитання серед прихильників окремих кандидатів у президенти (у % до кількості прихильників кандидата):

	Прихильники В. Януковича	Прихильники Ю. Тимошенко	Прихильники С. Тігіпка	Прихильники А. Яценюка
Віктор Янукович	85,1	3,1	16,2	17,3
Юлія Тимошенко	3,2	92,1	26,6	25,5
Сергій Тігіпка	0,4	–	48,1	3,6
Віктор Ющенко	–	–	0,6	0,9
Арсеній Яценюк	0,2	0,3	1,3	46,4
Володимир Литвин	–	–	0,6	–
Петро Симоненко	–	–	–	–
Василь Протівсіх	–	–	–	–
Олег Тягнибок	–	–	–	–
Інна Богословська	–	–	–	–
Анатолій Гриценко	–	–	–	–
Юрій Костенко	0,4	–	–	–
Олександр Мороз	–	–	–	–
Сергій Ратушняк	–	–	–	–
Михайло Бродський	–	–	–	–
не знаю, важко відповісти	2,1	0,8	5,2	4,5
жоден з них	–	–	–	–
<i>не відповіли</i>	8,7	3,7	1,3	1,8

У регіональному розрізі (у % до кількості опитаних жителів регіону):

	Західний регіон	Центральний регіон	Східний регіон	Південний регіон
Віктор Янукович	20,3	29,9	50,4	48,6
Юлія Тимошенко	49,1	37,9	16,1	27,6
Сергій Тігіпка	3,6	4,4	6,2	6,5
Віктор Ющенко	11,4	3,6	0,9	1,0
Арсеній Яценюк	4,4	3,8	3,0	1,7
Володимир Литвин	1,3	3,2	0,8	1,7
Петро Симоненко	0,3	1,1	1,2	–
Василь Протівсіх	0,3	0,9	–	–
Олег Тягнибок	1,6	0,2	–	–

Інна Богословська	–	0,5	0,3	–
Анатолій Гриценко	0,3	0,5	0,3	–
Юрій Костенко	0,3	0,5	0,2	–
Олександр Мороз	–	0,5	0,2	–
Сергій Рагушняк	0,3	0,3	–	–
Михайло Бродський	0,3	–	–	–
не знаю, важко відповісти	5,5	5,2	7,9	7,8
жоден з них	–	2,6	0,3	–
<i>не відповіли</i>	1,3	5,2	12,3	5,1

Резюме

До участі в голосуванні на виборах Президента України тією чи іншою мірою схиляються 82,3% респондентів. При цьому 44,3% твердо впевнені, що голосуватимуть.

Якби голосування відбулося на момент опитування, найбільшу кількість голосів отримали б і відтак вийшли до другого туру Віктор Янукович і Юлія Тимошенко, за яких готові проголосувати відповідно 32,2% і 20,2% активного електорату, тобто тих виборців, які тією чи іншою мірою схильні до участі в голосуванні. Третє місце утримує Сергій Тігіпка (8,2% активного електорату). Арсеній Яценюк набирає 5,8% голосів, Володимир Литвин і Віктор Ющенко – по 4,1% кожний, Петро Симоненко – 3%. За інших кандидатів збираються голосувати загалом 6,2% активних виборців, вагаються з вибором 11,3%, мають намір голосувати проти всіх 4,7%.

Порівняно з даними попереднього опитування, проведеного 24–30 листопада ц. р., позитивна динаміка передвиборних рейтингів спостерігається у В. Януковича (приріст становить +1,3%) та Ю. Тимошенко (+2%). Певну тенденцію до зростання демонструє також рейтинг С. Тігіпка (+0,7%). Рейтинги інших кандидатів у президенти від часу попереднього опитування істотних змін не зазнали або й дещо знизилися. Зменшилася (на 1,4%) також кількість активних виборців, які збиралися в першому турі голосувати проти всіх.

У разі виходу в другий тур президентських виборів найбільш імовірних переможців першого туру за В. Януковича готові проголосувати 39,5% респондентів, які мають намір прийти на виборчі дільниці, за Ю. Тимошенко – 25,6%. При цьому 20,2% активних виборців заявляють, що голосуватимуть у другому турі проти обох кандидатів, а 14,7% вагаються з вибором.

Попри те, що С. Тігіпка за час, який залишився до дня виборів, навряд чи вдасться наздогнати лідерів передвиборних перегонів, цікавим видається той факт, що в разі гіпотетичного виходу в другий тур разом з Ю. Тимошенко він міг би набрати приблизно стільки ж голосів, як і лідерка БЮТ (24,7% і 24,3%, відповідно). В інших гіпотетичних парах учасників другого туру С. Тігіпка зі значним відривом програє В. Януковичу, але впевнено перемагає будь-якого іншого кандидата.

Впевнено перемагає в другому турі всіх можливих суперників також В. Янукович. Ніхто (крім В. Януковича та С. Тігіпка) не може в другому турі скласти гідної конкуренції і Юлії Тимошенко.

Регіональний розподіл прихильників трійки лідерів передвиборних перегонів серед усього загалу виборців виглядає так:

- **Віктор Янукович користується найбільшою підтримкою у Східному (46,3%) та Південному (39,5%) регіонах. У Центральному регіоні за нього готові проголосувати 17% опитаних, у Західному – 7,8%;**
- **Юлію Тимошенко найбільше підтримують у Центральному (25,3%) та Західному (25%) регіонах. На Півдні та Сході їй готові віддати голоси 13,9% та 7,7% респондентів, відповідно;**
- **Сергій Тігіпка має найвагомішу частку електорату на Півдні (11,6%). У Східному регіоні рівень його підтримки становить 8,2%, у Центральному – 7,1%, у Західному – 4,9%.**

Жорстко поляризованими є очікування громадян щодо ймовірного переможця виборів. Найкращі шанси перемогти на виборах і стати Президентом України, за оцінками опитаних, мають:

- Віктор Янукович – 37,6% відповідей;
- Юлія Тимошенко – 31,3%.

Перемогу С. Тігіпка вважають імовірною 5,2% респондентів, В. Ющенко – 3,9%, А. Яценюка – 3,4%, В. Литвина – 1,8%.

2. Довіра населення до владних структур, інших суспільних інститутів

Розподіл відповідей на запитання “*Чи довіряєте Ви переліченим нижче владним структурам і суспільним інститутам?*” (у %)

	Цілком довіряю	Скоріше довіряю	Скоріше не довіряю	Зовсім не довіряю	Важко відповісти
Президент України	2,8	11,2	27,4	48,6	10,1
Верховна Рада України	1,3	11,3	32,9	44,3	10,2
Кабінет Міністрів (Уряд) України	3,4	16,3	27,3	41,5	11,6
Конституційний суд України	3,5	21,8	22,7	30,4	21,6
Верховний суд України	4,3	20,9	24,6	29,2	20,9
Вищий адміністративний суд України	3,9	20,3	21,8	27,9	26,2
Генеральна прокуратура України	2,1	16,5	26,5	34,7	20,2
Рада національної безпеки і оборони України	3,8	25,2	20,2	24,2	26,6
Центральна виборча комісія	3,6	24,8	24,4	25,0	22,2
вітчизняні засоби масової інформації	5,5	36,7	22,9	16,9	18,0
громадські організації (жіночі, молодіжні і т. ін.)	6,6	31,5	16,1	15,6	30,2
Збройні сили України	8,5	36,1	17,5	16,5	21,4
міліція	3,6	18,5	27,4	37,2	13,3
місцеві органи влади	4,0	23,8	27,8	29,0	15,4
Національний банк України	2,3	17,5	24,4	34,0	21,8
політичні партії	1,7	11,7	30,3	36,9	19,4
профспілки	5,4	24,2	23,8	22,2	24,5
система освіти	9,6	39,5	17,6	12,5	20,9
Служба безпеки України	6,4	27,7	19,8	19,8	26,2
церква	22,7	36,8	8,8	8,6	23,1

**Узагальнені рейтингові показники владних структур,
інших суспільних інститутів**

	Рейтинг довіри (цілком довіряю + скоріше довіряю)	Рейтинг недовіри (скоріше не довіряю + зовсім не довіряю)	Підсумковий показник балансу довіри–недовіри
церква	59,5	17,4	+42,1
система освіти	49,1	30,1	+19,0
Збройні сили України	44,6	34,0	+10,6
вітчизняні засоби масової інформації	42,2	39,8	+2,4
громадські організації	38,1	31,7	+6,4
Служба безпеки України	34,1	39,6	-5,5
профспілки	29,6	46,0	-16,4
Рада національної безпеки і оборони України	29,0	44,4	-15,4
Центральна виборча комісія	28,4	49,4	-21,0
місцеві органи влади	27,8	56,8	-29,0
Конституційний суд України	25,3	53,1	-27,8
Верховний суд України	25,2	53,8	-28,6
Вищий адміністративний суд України	24,2	49,7	-25,5
міліція	22,1	64,6	-42,5
Національний банк України	19,8	58,4	-38,6
Кабінет Міністрів (Уряд) України	19,7	68,8	-49,1
Генеральна прокуратура України	18,6	61,2	-42,6
Президент України	14,0	76,0	-62,0
політичні партії	13,4	67,2	-53,8
Верховна Рада України	12,6	77,2	-64,6

Примітка. Підсумковий показник (у відсотках) обчислюється так:

$$C_p = D - N,$$

де **D** – громадяни, які цілком довіряють та скоріше довіряють владній структурі чи суспільному інституту;

N – громадяни, які зовсім не довіряють та скоріше не довіряють владній структурі чи суспільному інституту.

Динаміка рейтингів владних структур, інших суспільних інститутів

	Рейтинг довіри (цілком довіряю + скоріше довіряю)						Рейтинг недовіри (скоріше не довіряю + зовсім не довіряю)						Підсумковий показник балансу довіри-недовіри					
	17-25. 05. 2004р.	3-10. 05. 2005р.	18-25. 10. 2006р.	22-26. 09. 2007р.	24-30. 11. 2008р.	18-24. 12. 2009р.	17-25. 05. 2004р.	3-10. 05. 2005р.	18-25. 10. 2006р.	22-26. 09. 2007р.	24-30. 11. 2008р.	18-24. 12. 2009р.	17-25. 05. 2004р.	3-10. 05. 2005р.	18-25. 10. 2006р.	22-26. 09. 2007р.	24-30. 11. 2008р.	18-24. 12. 2009р.
Президент України	15,0	61,1	27,9	27,5	16,4	14,0	74,2	29,9	60,7	59,0	71,5	76,0	-59,2	+31,2	-32,7	-31,5	-55,1	-62,0
Верховна Рада України	11,5	35,3	21,3	22,7	9,8	12,6	71,6	44,0	60,3	63,0	75,3	77,2	-60,1	-8,7	-39,0	-40,3	-65,5	-64,6
Кабінет Міністрів (Уряд) України	14,9	48,2	27,5	29,3	20,1	19,7	66,6	33,6	56,1	56,0	62,6	68,8	-51,7	+14,6	-28,6	-26,7	-42,5	-49,1
Конституційний суд України	не було у списку	не було у списку	не було у списку	22,6	21,0	25,3	не було у списку	не було у списку	не було у списку	51,8	53,4	53,1	не було у списку	не було у списку	не було у списку	-29,2	-32,4	-27,8
Верховний суд України	не було у списку	не було у списку	не було у списку	23,4	23,7	25,2	не було у списку	не було у списку	не було у списку	50,2	50,8	53,8	не було у списку	не було у списку	не було у списку	-26,8	-27,1	-28,6
Вищий адміністративний суд України	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	24,2	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	49,7	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	-25,5
Генеральна прокуратура України	17,7	16,4	не було у списку	18,3	18,1	18,6	64,7	60,5	не було у списку	53,7	56,0	61,2	-47,0	-44,1	не було у списку	-35,4	-37,9	-42,6
Рада національної безпеки і оборони України	не було у списку	не було у списку	не було у списку	23,6	21,9	29,0	не було у списку	не було у списку	не було у списку	41,8	46,8	44,4	не було у списку	не було у списку	не було у списку	-18,2	-24,9	-15,4
Центральна виборча комісія	не було у списку	не було у списку	не було у списку	27,7	20,0	28,4	не було у списку	не було у списку	не було у списку	49,4	57,9	49,4	не було у списку	не було у списку	не було у списку	-21,7	-37,9	-21,0
вітчизняні засоби масової інформації	26,1	33,7	41,5	30,6	37,7	42,2	55,9	43,8	38,0	50,7	43,6	39,8	-29,1	-10,1	+3,5	-20,1	-5,9	+2,4
громадські організації	33,2	35,2	33,8	30,0	33,4	38,1	37,1	32,2	32,4	31,9	30,5	31,7	-3,9	+3,0	+1,4	-1,9	+2,9	+6,4

	Рейтинг довіри (цілком довіряю + скоріше довіряю)						Рейтинг недовіри (скоріше не довіряю + зовсім не довіряю)						Підсумковий показник балансу довіри–недовіри					
	17-25. 05. 2004р.	3-10. 05. 2005р.	18-25. 10. 2006р.	22-26. 09. 2007р.	24-30. 11. 2008р.	18-24. 12. 2009р.	17-25. 05. 2004р.	3-10. 05. 2005р.	18-25. 10. 2006р.	22-26. 09. 2007р.	24-30. 11. 2008р.	18-24. 12. 2009р.	17-25. 05. 2004р.	3-10. 05. 2005р.	18-25. 10. 2006р.	22-26. 09. 2007р.	24-30. 11. 2008р.	18-24. 12. 2009р.
Збройні сили України	31,0	50,4	41,1	47,1	39,5	44,6	48,0	26,2	38,5	31,8	34,2	34,0	-17,0	+24,2	+2,6	+15,3	+5,3	+10,6
міліція	14,0	19,8	18,7	27,2	22,8	22,1	76,6	65,5	69,6	57,4	62,8	64,6	-62,6	-45,7	-50,9	-30,2	-40,0	-42,5
місцеві органи влади	12,4	19,9	24,1	31,2	26,8	27,8	74,2	62,5	61,4	50,1	55,3	56,8	-61,8	-42,6	-37,3	-18,9	-28,5	-29,0
Національний банк України	27,2	31,4	37,3	30,9	17,6	19,8	48,7	41,8	36,4	37,3	57,6	58,4	-21,5	-10,4	+0,9	-6,4	-40,0	-38,6
політичні партії	10,5	14,5	13,3	18,1	11,5	13,4	68,3	57,0	65,7	58,2	67,0	67,2	-57,8	-42,5	-52,4	-40,1	-55,5	-53,8
профспілки	20,7	21,0	24,2	27,1	22,7	29,6	59,0	50,2	47,6	44,1	44,6	46,0	-38,3	-29,2	-23,4	-17,0	-21,9	-16,4
система освіти	36,9	40,5	49,6	55,7	41,1	49,1	43,9	36,7	31,7	25,3	33,3	30,1	-7,0	+3,8	+17,9	+30,4	+7,8	+19,0
Служба безпеки України	27,0	38,5	33,7	34,9	27,3	34,1	52,3	38,6	40,8	34,2	40,1	39,6	-25,3	-0,1	-7,1	+0,7	-12,8	-5,5
церква	57,4	63,7	64,6	62,1	56,0	59,5	23,9	15,8	17,0	16,8	20,5	17,4	+33,5	+47,9	+47,6	+45,3	+35,5	+42,1

Рейтинги довіри до владних структур, інших суспільних інститутів у регіональному розрізі (сума відповідей “цілком довіряю” та “скоріше довіряю”, на момент останнього опитування)

	Західний регіон	Центральний регіон	Східний регіон	Південний регіон
Президент України	19,7	18,3	7,1	11,6
Верховна Рада України	10,4	14,7	13,0	9,9
Кабінет Міністрів (Уряд) України	25,2	26,8	10,7	16,8
Конституційний суд України	23,4	32,7	19,6	23,7
Верховний суд України	22,1	32,7	20,1	23,9
Вищий адміністративний суд України	22,6	31,6	19,1	20,7
Генеральна прокуратура України	20,3	18,6	16,9	20,0
Рада національної безпеки і оборони України	24,2	31,8	30,2	26,2
Центральна виборча комісія	24,1	26,7	33,0	27,5
вітчизняні засоби масової інформації	34,9	42,8	45,3	43,6
громадські організації (жіночі, молодіжні і т. ін.)	31,5	45,1	36,3	35,4
Збройні сили України	34,8	49,8	45,8	43,5
міліція	25,0	18,5	23,7	22,7
місцеві органи влади	27,5	29,0	29,9	21,1
Національний банк України	18,4	15,5	23,9	21,8
політичні партії	7,1	10,3	18,0	18,0
профспілки	23,7	35,4	28,7	25,9
система освіти	41,5	53,1	46,1	56,3
Служба безпеки України	31,7	30,8	38,6	35,2
церква	61,8	56,0	60,6	61,7

Рейтинги довіри до владних структур, інших суспільних інститутів серед основних соціально-демографічних груп населення
(сума відповідей “цілком довіряю” та “скоріше довіряю”, на момент останнього опитування)

	Вікові групи		
	18-29 років	30–55 років	56 років і більше
Президент України	14,6	12,9	15,0
Верховна Рада України	12,6	10,4	15,5
Кабінет Міністрів (Уряд) України	20,0	19,2	20,1
Конституційний суд України	28,8	24,1	24,7
Верховний суд України	28,7	24,4	24,2
Вищий адміністративний суд України	28,5	23,3	22,7
Генеральна прокуратура України	23,2	16,1	19,1
Рада національної безпеки і оборони України	32,2	29,0	27,0
Центральна виборча комісія	28,0	26,8	29,6
вітчизняні засоби масової інформації	40,4	40,7	45,3
громадські організації (жіночі, молодіжні і т. ін.)	44,0	37,7	35,0
Збройні сили України	44,6	43,6	46,0
міліція	24,1	19,0	25,2
місцеві органи влади	28,7	25,7	30,2
Національний банк України	24,3	18,3	19,0
політичні партії	12,8	13,0	14,1
профспілки	28,3	28,7	31,5
система освіти	54,6	48,7	46,0
Служба безпеки України	34,9	33,2	35,1
церква	51,5	58,6	65,4

	Чоловіки	Жінки
Президент України	13,8	14,1
Верховна Рада України	11,5	13,5
Кабінет Міністрів (Уряд) України	18,0	21,1
Конституційний суд України	24,1	26,1
Верховний суд України	22,7	27,3
Вищий адміністративний суд України	21,9	26,1
Генеральна прокуратура України	16,9	19,9
Рада національної безпеки і оборони України	28,8	29,2
Центральна виборча комісія	28,0	28,7
вітчизняні засоби масової інформації	39,6	44,4
громадські організації (жіночі, молодіжні і т. ін.)	31,9	43,2
Збройні сили України	45,4	43,9
міліція	21,2	22,8
місцеві органи влади	26,1	29,4
Національний банк України	18,4	20,9
політичні партії	12,8	13,6
профспілки	27,3	31,4
система освіти	46,9	50,7
Служба безпеки України	34,2	33,5
церква	53,4	64,5

	Рівень освіти			
	повна вища	неповна вища, середня спеціальна	повна середня	неповна середня
Президент України	16,9	13,0	13,7	13,2
Верховна Рада України	10,3	13,4	11,7	15,8
Кабінет Міністрів (Уряд) України	20,6	21,8	18,4	19,4
Конституційний суд України	24,7	26,3	26,7	21,5
Верховний суд України	23,2	27,2	26,3	22,5
Вищий адміністративний суд України	22,2	26,3	24,5	22,3
Генеральна прокуратура України	15,6	18,7	20,0	17,5
Рада національної безпеки і оборони України	31,2	30,1	28,6	26,4
Центральна виборча комісія	29,2	28,7	28,1	27,5
вітчизняні засоби масової інформації	40,2	41,3	42,7	43,9
громадські організації (жіночі, молодіжні і т. ін.)	42,2	39,4	38,0	33,4
Збройні сили України	42,8	45,7	42,8	48,6
міліція	23,8	22,1	20,0	25,2
місцеві органи влади	25,7	27,4	27,9	30,0
Національний банк України	21,9	21,3	20,6	14,4
політичні партії	12,6	12,3	13,8	14,4
профспілки	30,2	30,5	29,4	28,0
система освіти	53,0	53,5	46,1	46,3
Служба безпеки України	32,9	35,7	33,0	36,0
церква	55,1	57,7	59,4	65,6

Розподіл відповідей на запитання *“Чи довіряєте Ви переліченим нижче телеканалам?”* (у %)

	Цілком довіряю	Скоріше довіряю	Скоріше не довіряю	Зовсім не довіряю	Важко відповісти	Не маю можливості дивитися передачі цього каналу
УТ-1	9,7	27,6	19,7	11,3	20,6	11,1
“1+1”	20,3	41,8	16,2	7,0	11,8	2,8
“Інтер”	20,4	41,8	15,5	7,6	11,1	3,5
ТРК “Україна”	10,7	28,6	15,2	10,9	17,5	17,0
СТБ	13,4	35,4	14,5	5,9	18,6	12,2
ICTV	11,6	34,3	14,6	5,7	19,8	14,0
ГРТ	6,8	15,9	6,8	5,5	12,6	52,4
НТВ	6,8	18,4	7,0	5,1	11,5	51,2
РТР	6,6	15,9	6,3	5,8	11,0	54,4

Узагальнені рейтингові показники провідних телеканалів

	Рейтинг довіри (цілком довіряю + скоріше довіряю)	Рейтинг недовіри (скоріше не довіряю + зовсім не довіряю)	Підсумковий показник балансу довіри–недовіри
“Інтер”	62,2	23,1	+38,0
“1+1”	62,1	23,2	+34,6
СТБ	48,8	20,4	+23,6
ICTV	45,9	20,3	+24,7
ТРК “Україна”	39,3	26,1	+11,4
УТ-1	37,3	31,0	+5,5
НТВ	25,2	12,1	+6,2
ГРТ	22,7	12,3	+5,1
РТР	22,5	12,1	+4,7

Примітка. Підсумковий показник балансу довіри–недовіри обчислюється так:

$$C_p = \frac{(D - N) \times Z}{100},$$

- де **D** – громадяни, які цілком довіряють та скоріше довіряють телеканалу;
N – громадяни, які зовсім не довіряють та скоріше не довіряють телеканалу;
Z – громадяни, які мають можливість дивитися передачі телеканалу.

Динаміка рейтингів провідних телеканалів

	Рейтинг довіри (цілком довіряю + скоріше довіряю)		Рейтинг недовіри (скоріше не довіряю + зовсім не довіряю)		Підсумковий показник балансу довіри–недовіри	
	24–30. 11. 2008р.	18–24. 12.2009р.	24–30. 11. 2008р.	18–24. 12.2009р.	24–30. 11. 2008р.	18–24. 12.2009р.
“Інтер”	62,6	62,2	23,4	23,1	+38,1	+38,0
“1 +1”	62,2	62,1	22,1	23,2	+38,7	+34,6
СТБ	40,1	48,8	24,4	20,4	+13,2	+23,6
ICTV	45,8	45,9	24,1	20,3	+19,0	+24,7
ТРК “Україна”	35,6	39,3	27,1	26,1	+6,8	+11,4
УТ-1	42,2	37,3	29,3	31,0	+11,5	+5,5
НТВ	26,8	25,2	16,4	12,1	+5,7	+6,2
ГРТ	26,2	22,7	17,2	12,3	+4,8	+5,1
РТР	25,4	22,5	16,4	12,1	+4,8	+4,7

Рейтинги довіри до провідних телеканалів у регіональному розрізі (сума відповідей “цілком довіряю” та “скоріше довіряю”, на момент останнього опитування)

	Західний регіон	Центральний регіон	Східний регіон	Південний регіон
УТ-1	43,5	41,3	30,8	35,0
“1 +1”	61,0	61,9	63,9	59,9
“Інтер”	52,3	57,2	73,4	61,2
СТБ	41,9	44,9	54,5	54,1
ICTV	46,4	39,6	51,2	47,4
ТРК “Україна”	30,6	30,4	53,4	39,5
ГРТ	5,2	11,9	41,2	28,4
НТВ	8,8	20,1	36,2	33,7
РТР	8,3	16,5	33,5	29,6

Рейтинги довіри до провідних телеканалів серед основних соціально-демографічних груп населення (сума відповідей “цілком довіряю” та “скоріше довіряю”, на момент останнього опитування)

	Вікові групи		
	18-29 років	30–55 років	56 років і більше
УТ-1	32,6	33,3	45,8
“1 +1”	65,3	59,6	63,7
“Інтер”	65,1	59,0	64,9
СТБ	55,9	49,2	44,1
ICTV	50,3	45,9	43,2
ТРК “Україна”	43,4	37,8	39,3
ГРТ	25,9	24,0	18,8
НТВ	27,9	27,0	20,8
РТР	24,4	24,5	18,3

	Чоловіки	Жінки
УТ-1	35,4	38,9
“1 +1”	58,8	64,9
“Інтер”	60,6	63,5
СТБ	46,2	51,0
ICTV	46,1	45,7
ТРК “Україна”	39,3	39,3
ГРТ	23,3	22,2
НТВ	26,3	24,3
РТР	22,1	21,9

	Рівень освіти			
	повна вища	неповна вища, середня спеціальна	повна середня	неповна середня
УТ-1	37,6	35,5	36,6	41,6
“1 +1”	56,4	62,1	64,1	62,9
“Інтер”	55,5	62,9	64,5	62,2
СТБ	50,0	48,5	51,2	42,9
ICTV	46,1	46,2	46,8	42,9
ТРК “Україна”	40,3	43,6	38,8	34,6
ГРТ	25,8	24,5	23,8	14,7
НТВ	29,3	26,0	26,6	17,0
РТР	25,8	23,5	23,0	16,7

Резюме

Напередодні виборів звертає на себе увагу низький рівень довіри громадян до державних органів, на які покладено підбиття підсумків голосування і розгляд скарг щодо порушень виборчого законодавства. Центральній виборчій комісії тією чи іншою мірою довіряють 28,4% опитаних, Вищому адміністративному суду України – 24,2%. А тією чи іншою мірою не довіряють: ЦВК – 49,4% респондентів, Вищому адміністративному суду – 49,7%. Тобто обидва ці органи мають від’ємні показники балансу довіри/недовіри (–21% і –25,5%, відповідно).

Негативні показники балансу довіри/недовіри мають також Верховний суд України (–28,6%) і Конституційний суд України (–27,8%).

Найбільше ж українське суспільство довіряє сьогодні, як і в попередні роки, церкві (показник балансу довіри/недовіри становить +41,2%). Наступні місця в рейтингу довіри/недовіри посідають: система освіти (+19%), Збройні сили України (+10,6%), громадські організації (+6,4%), вітчизняні засоби масової інформації (+2,4%). Іншим державним та суспільним інститутам громадяни більше не довіряють, ніж довіряють. Зокрема, політичним партіям тією чи іншою мірою не довіряють 67,2% опитаних, Кабінетові Міністрів – 68,8%, Президентові України – 76%, Верховній Раді – 77,2%.

3. Соціальні настрої

Розподіл відповідей на запитання *“Чи відчуваєте на собі Ви особисто наслідки світової фінансової кризи?”*, у %

	Лютий 2009 р.		Червень 2009 р.		Грудень 2009 р.	
цілком так	51,3	86,7	44,8	80,9	39,9	72,7
скоріше так	35,4		36,1		32,8	
скоріше ні	7,0	9,0	6,3	7,6	9,5	11,7
зовсім ні	2,0		1,3		2,2	
важко відповісти	4,0		11,2		15,2	
не відповіли	0,3		0,3		0,3	

У регіональному розрізі (на момент останнього опитування):

	Так (цілком так + скоріше так)	Ні (скоріше ні + зовсім ні)	Важко відповісти
Західний регіон	64,8	14,6	20,3
Центральний регіон	74,5	12,0	13,3
Східний регіон	78,0	7,5	14,2
Південний регіон	66,9	17,4	15,0

Серед прихильників окремих кандидатів у президенти (на момент останнього опитування):

	Так (цілком так + скоріше так)	Ні (скоріше ні + зовсім ні)	Важко відповісти
прихильники В. Януковича	79,5	8,6	11,2
прихильники Ю. Тимошенко	68,6	14,9	16,6
прихильники С. Тігіпка	72,4	7,3	20,2
прихильники А. Яценюка	70,2	11,4	18,4

Розподіл відповідей на запитання *“Чи вистачає грошей Вашій сім’ї?”*, у %

	Липень 2004 р.	Листопад 2005 р.	Жовтень 2006 р.	Грудень 2007 р.	Грудень 2008 р.	Червень 2009 р.	Грудень 2009 р.
зовсім не вистачає	21,3	14,9	14,8	13,3	15,0	19,7	18,4
ледь-ледь вистачає	27,4	25,1	22,5	19,4	24,9	25,6	24,2
вистачає на найнеобхідніше	34,7	38,6	37,8	38,2	37,0	34,3	36,1
в основному вистачає	13,9	18,0	20,2	22,6	19,5	17,4	17,2
вистачає майже на все	1,5	2,8	3,3	4,8	2,7	2,1	2,8
вистачає повністю	0,9	0,6	1,2	1,4	0,9	0,6	1,1
<i>не відповіли</i>	0,3	0,0	0,2	0,3	0,0	0,2	0,1

У регіональному розрізі (на момент останнього опитування):

	Зовсім не вистачає	Ледь- ледь вистачає	Вистачає на найне- обхідніше	В основ- ному вистачає	Вистачає майже на все	Вистачає повністю
Західний регіон	20,6	21,4	35,2	18,8	3,1	1,0
Центральний регіон	18,3	24,0	34,0	17,2	4,1	2,3
Східний регіон	18,5	26,7	38,0	14,3	2,1	0,3
Південний регіон	15,4	22,9	37,9	21,8	1,4	0,7

Серед прихильників окремих кандидатів у президенти (на момент останнього опитування):

	Зовсім не вистачає	Ледь- ледь вистачає	Вистачає на найне- обхідніше	В основ- ному вистачає	Вистачає майже на все	Вистачає повністю
прихильники В. Януковича	18,7	27,2	36,1	14,5	2,0	1,3
прихильники Ю. Тимошенко	10,6	21,6	36,4	25,1	4,9	1,4
прихильники С. Тігіпка	16,5	24,8	38,5	15,6	2,8	1,8
прихильники А. Яценюка	15,8	22,8	39,5	17,5	1,8	2,6

Розподіл відповідей на запитання *“Чи задоволені Ви своїм життям загалом?”*, у %

	Липень 2004 р.	Листопад 2005 р.	Жовтень 2006 р.	Грудень 2007 р.	Грудень 2008 р.	Грудень 2009 р.
цілком задоволений	4,0	6,1	7,9	8,7	4,9	5,7
скоріше задоволений	21,1	23,5	27,1	30,3	26,4	26,7
скоріше не задоволений	38,2	33,3	28,6	29,6	29,4	31,2
зовсім не задоволений	19,4	11,5	11,3	10,5	18,4	15,7
важко відповісти	17,2	25,6	24,5	20,5	20,5	20,1
<i>не відповіли</i>	0,2	0,6	0,6	0,3	0,5	0,6

У регіональному розрізі (на момент останнього опитування):

	Задоволений (цілком задово- лений + скоріше задоволений)	Не задоволений (скоріше не задово- лений + зовсім не задоволений)	Важко відповісти
Західний регіон	34,4	39,8	24,7
Центральний регіон	35,5	42,8	21,1
Східний регіон	27,3	57,1	15,5
Південний регіон	34,8	42,6	21,5

Серед прихильників окремих кандидатів у президенти (на момент останнього опитування):

	Задоволений (цілком задово- лений + скоріше задоволений)	Не задоволений (скоріше не задово- лений + зовсім не задоволений)	Важко відповісти
прихильники В. Януковича	28,8	53,2	17,8
прихильники Ю. Тимошенко	41,7	34,3	23,7
прихильники С. Тігіпка	33,9	43,1	20,2
прихильники А. Яценюка	38,6	40,4	20,2

Розподіл відповідей на запитання *“Оцініть, будь ласка, ту соціально-економічну та політичну ситуацію, в якій протікає Ваше життя і життя Ваших рідних та близьких?”*, у %

	Липень 2004 р.	Жовтень 2004 р.	Грудень 2004 р.	Листопад 2005 р.	Жовтень 2006 р.	Грудень 2007 р.	Грудень 2008 р.	Червень 2009 р.	Грудень 2009 р.
цілком нормальна	2,6	3,8	8,1	4,9	4,5	8,1	3,2	3,8	2,3
нормальна	21,3	28,2	21,8	22,8	24,9	26,4	19,0	26,0	22,8
погана	42,8	43,6	37,5	39,2	39,8	35,1	40,8	40,4	41,2
дуже погана	12,3	8,1	7,0	8,4	10,3	9,7	18,2	13,8	15,8
важко відповісти	20,8	16,4	21,8	24,7	20,4	20,8	18,9	14,8	17,9
не відповіли	0,2	0,0	3,8	0,0	0,1	0,0	0,0	1,2	0,0

У регіональному розрізі (на момент останнього опитування):

	Цілком нормальна	Нормальна	Погана	Дуже погана	Важко відповісти
Західний регіон	3,6	19,3	41,9	16,9	18,2
Центральний регіон	2,9	25,4	39,1	12,1	20,4
Східний регіон	1,1	21,7	42,6	20,8	13,9
Південний регіон	2,4	24,2	41,6	11,3	20,5

Серед прихильників окремих кандидатів у президенти (на момент останнього опитування):

	Цілком нормальна	Нормальна	Погана	Дуже погана	Важко відповісти
прихильники В. Януковича	1,3	21,4	42,6	19,6	15,2
прихильники Ю. Тимошенко	4,9	31,1	37,5	8,5	18,0
прихильники С. Тігіпка	1,8	31,2	38,5	12,8	15,6
прихильники А. Яценюка	0,9	27,2	36,0	14,9	21,1

Розподіл відповідей на запитання *“Чи вважаєте Ви, що раніше соціально-економічна та політична ситуація, в якій протікає Ваше життя, була кращою, ніж тепер?”*, у %

	Липень 2004 р.	Жовтень 2004 р.	Грудень 2004 р.	Листопад 2005 р.	Жовтень 2006 р.	Грудень 2007 р.	Грудень 2008 р.	Червень 2009 р.	Грудень 2009 р.
однозначно так	24,9	17,4	18,7	20,8	17,6	18,9	28,0	35,9	34,2
скоріше так	26,4	28,4	26,3	26,8	27,7	30,7	37,1	36,1	29,3
скоріше ні	18,3	21,2	24,6	16,9	18,0	16,6	10,6	8,1	14,0
однозначно ні	4,6	4,5	6,2	6,0	4,6	5,0	2,4	1,4	2,4
важко відповісти	25,7	28,5	24,2	29,4	32,1	28,7	21,9	18,0	19,8
не відповіли	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,4	0,2

У регіональному розрізі (на момент останнього опитування):

	Так (цілком так + скоріше так)	Ні (скоріше ні + зовсім ні)	Важко відповісти
Західний регіон	43,3	29,9	26,6
Центральний регіон	61,9	16,8	20,8
Східний регіон	72,3	11,6	16,0
Південний регіон	74,0	8,8	17,1

Серед прихильників окремих кандидатів у президенти (на момент останнього опитування):

	Так (цілком так + скоріше так)	Ні (скоріше ні + зовсім ні)	Важко відповісти
прихильники В. Януковича	72,2	12,5	14,7
прихильники Ю. Тимошенко	59,8	20,2	19,8
прихильники С. Тігіпка	65,1	14,7	20,2
прихильники А. Яценюка	59,7	22,8	17,5

Розподіл відповідей на запитання *“Чи згодні Ви з тим, що надалі соціально-економічна і політична ситуація, в якій протікає Ваше життя, буде змінюватись на краще?”*, у %

	Липень 2004 р.	Жовтень 2004 р.	Грудень 2004 р.	Листопад 2005 р.	Жовтень 2006 р.	Грудень 2007 р.	Грудень 2008 р.	Червень 2009 р.	Грудень 2009 р.
однозначно так	4,8	11,3	17,4	4,9	4,0	8,5	3,4	7,1	8,0
скоріше так	21,6	33,7	30,3	18,7	20,2	21,7	15,4	19,7	18,7
скоріше ні	25,6	12,6	11,1	30,1	30,1	28,1	34,5	26,8	25,3
однозначно ні	7,3	1,5	2,6	8,2	9,5	7,1	15,4	7,4	6,5
важко відповісти	40,4	40,9	38,6	38,1	36,2	34,6	31,4	38,9	41,0
<i>не відповіли</i>	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,5

У регіональному розрізі (на момент останнього опитування):

	Так (цілком так + скоріше так)	Ні (скоріше ні + зовсім ні)	Важко відповісти
Західний регіон	29,9	34,4	35,2
Центральний регіон	24,7	29,4	45,5
Східний регіон	25,3	34,8	39,3
Південний регіон	30,4	27,3	42,0

Серед прихильників окремих кандидатів у президенти (на момент останнього опитування):

	Так (цілком так + скоріше так)	Ні (скоріше ні + зовсім ні)	Важко відповісти
прихильники В. Януковича	24,5	34,2	38,6
прихильники Ю. Тимошенко	40,2	20,2	39,2
прихильники С. Тігіпка	28,5	23,9	46,8
прихильники А. Яценюка	28,1	28,1	43,0

Розподіл відповідей на запитання **“Як, на Вашу думку, зміниться матеріальне становище Вашої сім’ї через 1–2 роки?”**, у %

	Липень 2004 р.	Листопад 2005 р.	Жовтень 2006 р.	Грудень 2007 р.	Грудень 2008 р.	Грудень 2009 р.
поліпшиться	30,7	34,5	32,4	36,0	24,5	33,6
не зміниться	47,3	45,6	43,4	44,8	40,6	44,5
погіршиться	20,6	19,9	24,2	18,1	33,8	21,4
не відповіли	1,4	1,0	1,0	1,1	1,1	0,5

У регіональному розрізі (на момент останнього опитування):

	Поліпшиться	Не зміниться	Погіршиться
Західний регіон	37,8	41,4	20,6
Центральний регіон	35,5	46,1	17,8
Східний регіон	26,1	46,8	26,5
Південний регіон	41,3	39,6	19,1

Серед прихильників окремих кандидатів у президенти (на момент останнього опитування):

	Поліпшиться	Не зміниться	Погіршиться
прихильники В. Януковича	30,3	45,3	23,9
прихильники Ю. Тимошенко	45,6	42,4	10,6
прихильники С. Тігіпка	36,7	49,5	13,8
прихильники А. Яценюка	41,2	43,0	15,8

Розподіл відповідей на запитання **“Чи задоволені Ви можливостями свого впливу на ту соціально-економічну і політичну ситуацію, в якій протікає Ваше життя?”**, у %

	Липень 2004 р.	Жовтень 2004 р.	Грудень 2004 р.	Листопад 2005 р.	Жовтень 2006 р.	Грудень 2007 р.	Грудень 2008 р.	Червень 2009 р.	Грудень 2009 р.
цілком задоволений	2,5	2,9	4,0	1,5	2,1	3,9	1,7	2,0	1,9
скоріше задоволений	8,4	8,0	12,4	7,3	9,5	12,6	8,1	9,5	7,4
скоріше не задоволений	34,8	35,8	33,8	36,2	35,8	33,4	35,2	33,2	31,2
зовсім не задоволений	25,4	20,0	13,3	22,7	22,4	20,7	29,1	27,9	28,1
важко відповісти	28,5	33,3	36,5	32,2	30,2	29,3	25,9	27,1	28,0
не відповіли	0,4	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,2	3,3

У регіональному розрізі (на момент останнього опитування):

	Задоволений (цілком задоволений + скоріше задоволений)	Ні (скоріше не задоволений + зовсім не задоволений)	Важко відповісти
Західний регіон	10,9	55,4	33,3
Центральний регіон	10,0	55,8	34,0
Східний регіон	7,1	67,7	18,4
Південний регіон	10,5	53,9	29,7

Серед прихильників окремих кандидатів у президенти (на момент останнього опитування):

	Задоволений (цілком задово- лений + скоріше задоволений)	Ні (скоріше не задо- волений + зовсім не задоволений)	Важко відповісти
прихильники В. Януковича	6,7	66,9	21,6
прихильники Ю. Тимошенко	19,7	49,4	29,0
прихильники С. Тігіпка	5,5	60,6	30,3
прихильники А. Яценюка	7,9	55,3	35,1

Розподіл відповідей на запитання “Якщо у вашій місцевості спалахнуть масові виступи протесту, чи будете Ви особисто брати в них участь?”, у %

	Липень 2004 р.	Листопад 2005 р.	Жовтень 2006 р.	Грудень 2007 р.	Грудень 2008 р.	Червень 2009 р.	Грудень 2009 р.
обов'язково буду	15,5	13,3	10,9	9,9	11,6	11,3	7,5
мабуть, буду	21,4	23,9	18,1	16,3	21,0	23,9	16,3
мабуть, не буду	22,5	25,3	25,1	27,0	24,0	24,2	25,3
у жодному разі не буду	22,6	18,9	23,6	23,1	19,1	21,2	27,5
важко відповісти	18,0	18,6	21,9	23,2	24,2	18,5	23,1
не відповіли	0,1	0,7	0,3	0,5	0,3	0,8	0,3

У регіональному розрізі (на момент останнього опитування):

	Буду (обов'язково буду + мабуть, буду)	Не буду (мабуть, не буду + у жодному разі не буду)	Важко відповісти
Західний регіон	32,9	38,5	27,9
Центральний регіон	28,0	47,8	24,2
Східний регіон	18,4	62,6	19,0
Південний регіон	15,1	60,4	23,5

Серед прихильників окремих кандидатів у президенти (на момент останнього опитування):

	Буду (обов'язково буду + мабуть, буду)	Не буду (мабуть, не буду + у жодному разі не буду)	Важко відповісти
прихильники В. Януковича	20,7	59,8	19,6
прихильники Ю. Тимошенко	26,9	46,6	25,4
прихильники С. Тігіпка	19,3	50,4	30,3
прихильники А. Яценюка	35,1	37,8	27,2

Розподіл відповідей на запитання **“Які основні причини можуть спонукати Вас до участі в акціях протесту?”**, у %

	Липень 2004 р.	Листопад 2005 р.	Жовтень 2006 р.	Грудень 2007 р.	Грудень 2008 р.	Червень 2009 р.	Грудень 2009 р.
невиплата зарплати, пенсії, стипендії	30,5	37,4	43,3	39,8	48,3	46,7	42,0
стрімке зростання цін	36,1	45,9	43,2	42,5	36,6	33,0	30,0
порушення прав людини	38,3	32,7	34,1	30,7	31,4	28,6	27,5
припинення водо-, тепло- та енергопостачання	21,0	25,6	34,2	31,1	34,1	25,6	25,2
підвищення плати за житло й транспорт	29,2	32,9	39,6	33,2	31,1	24,7	24,6
звільнення з роботи	13,4	16,1	12,2	13,6	23,9	22,9	20,3
інфляція, знецінення заощаджень	16,1	19,3	13,7	16,6	23,3	20,4	14,9
збагачення небагатьох та зuboжіння більшості	20,7	22,3	17,3	16,9	17,5	15,4	12,9
зростання злочинності	16,5	15,5	15,3	15,0	15,9	14,9	12,2
корупція в керівних структурах	24,5	25,5	16,1	14,0	14,3	14,7	13,7
зловживання владою з боку місцевого керівництва	24,4	25,1	17,5	16,3	15,3	13,6	12,1
політика втягування України в НАТО	5,2	не було у списку	14,7	15,5	15,6	11,0	8,1
фальсифікація результатів виборів Президента України	17,3	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	14,6
утиски свободи слова, переслідування журналістів	6,4	6,9	7,9	5,5	4,1	6,4	4,0
політичні репресії проти представників опозиції	не було у списку	не було у списку	5,1	4,8	2,9	4,0	2,9
зняття з реєстрації кандидата, за якого Ви збираєтеся голосувати на виборах Президента України	6,7	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	4,3
невжиття владою належних заходів з протидії епідемії “свинячого” грипу	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	не було у списку	4,4
інше	3,2	4,8	4,6	1,5	3,2	5,8	4,9
не відповіли	12,0	8,5	14,7	12,3	8,4	7,2	15,5

Примітка. Сума перевищує 100%, оскільки респонденти мали можливість обирати кілька варіантів відповіді.

Частота вибору респондентами альтернативи “фальсифікація результатів виборів Президента України” у регіональному розрізі:

	Західний регіон	Центральний регіон	Східний регіон	Південний регіон
фальсифікація результатів виборів Президента України	23,4	15,7	8,6	14,3

Частота вибору респондентами альтернативи “фальсифікація результатів виборів Президента України” серед прихильників окремих кандидатів у президенти:

	Прихильники В. Януковича		Прихильники Ю. Тимошенко		Прихильники С. Тігіпка		Прихильники А. Яценюка	
	% до кількості прихильників	% до всіх опитаних	% до кількості прихильників	% до всіх опитаних	% до кількості прихильників	% до всіх опитаних	% до кількості прихильників	% до всіх опитаних
фальсифікація результатів виборів Президента України	12,0	3,3	21,2	3,0	9,2	0,5	14,0	0,8

Резюме

Новий рік українські виборці зустріли з доволі песимістичними настроями. Нинішню соціально-економічну та політичну ситуацію, в якій протікає їхнє життя, оцінюють як цілком нормальну і в цілому нормальну 25,1% опитаних, як погану і дуже погану – 57%. Причому найбільше негативних оцінок дають прихильники В. Януковича (62,2%) і жителі Східного регіону (63,4%), де зосереджена основна електоральна база лідера Партії регіонів.

Схожим чином розподіляються і відповіді на запитання “Чи задоволені Ви своїм життям загалом?": цілком задоволені і скоріше задоволені, ніж не задоволені – 32,4%; тією чи іншою мірою не задоволені – 46,9%. І, знову ж, найбільше незадоволених життям серед прихильників В. Януковича (53,2%) і мешканців Східного регіону (57,1%).

Порівняно невеликою є частка громадян, які покладають надії на позитивні зміни у своєму житті після президентських виборів. Так, 44,5% опитаних вважають, що в найближчі 1–2 роки матеріальне становище їхньої сім'ї не зміниться. На поліпшення свого матеріального становища сподіваються ледь більше третини респондентів (33,6%), на його подальше погіршення очікує кожен п'ятий (21,4%). У Південному регіоні частка тих, хто сподівається в найближчій перспективі на поліпшення матеріального становища сягає 41,3%. У Західному регіоні вона становить 37,8%, у Центральному – 35,5%, у Східному – лише 26,1%. Найбільше респондентів, котрі очікують на підвищення рівня свого добробуту, серед прихильників Ю. Тимошенко (45,6%), найменше – серед прихильників В. Януковича (30,3%).

Попри невдоволення більшої частини громадян наявною соціально-економічною та політичною ситуацією кількість осіб, схильних до активного соціального протесту, в міру наближення виборів не лише не зростає, а й помітно зменшується. Так, якщо півроку тому заявляли, що в разі виникнення масових акцій протесту обов'язково братимуть у них участь, 11,3% опитаних і ще 23,9% зазначали, що можливо візьмуть участь (разом 35,2%), то сьогодні такої думки дотримуються відповідно 7,5% і 16,3% респондентів (разом 23,8%). Однак тенденція зниження протестного потенціалу суспільства не дає жодних підстав для його ігнорування. При цьому слід зважати на відсутність прямої залежності між рівнем невдоволення людей наявною ситуацією і їхньою готовністю до протестних дій.

У регіональному розрізі частки тих, хто тією чи іншою мірою схиляється до участі в акціях масового протесту, нині становлять: на Заході – 32,9%, у Центральному регіоні – 28%, на Сході – 18,4%, на Півдні – 15,1%.

На особливу увагу заслуговує готовність 14,6% опитаних активно протестувати проти фальсифікації результатів виборів Президента України. Серед симпатиків В. Януковича таку готовність висловлюють 12%, серед симпатиків Ю. Тимошенко – майже вдвічі більше (21,2%). З огляду на абсолютну кількість прихильників кожного із цих кандидатів у президенти очевидно, що в разі оголошення неприйнятних для нього результатів виборів кожен із них може залучити до активних дій на свою підтримку приблизно по 1 млн 100 тис. – 1 млн 200 тис. протестувальників.